

Προς τον
Πρόεδρο της Κυβέρνησης
κ. Κώστα Σημίτη

Από: Ευρωβουλευτή Γιώργο Κατηφόρη

Αθήνα, 2 Ιανουαρίου, 2003

Θέμα: Σχέδιο Θέσεων Συνέλευσης

Κύριε Πρόεδρε,

Σας διαβιβάζω το σχέδιο θέσεων που μου ζητήσατε. Όπως μου συστήσατε, ακολούθησα, ως πρότυπο στυλ, το κείμενο της Μπενελούξ. Όπως θα δείτε τα δύο κείμενα έχουν σχεδόν ταυτόσημο μήκος, σε αριθμό λέξεων. Ακολούθησα επίσης, αν και όχι απόλυτα, τη θεματογραφία της Μπενελούξ. Η βραχυλογία και των δύο κειμένων επιτυγχάνεται με τίμημα κάποιον περιορισμό στη γκάμα των θεμάτων, αλλά καλύπτονται, νομίζω, τα ουσιώδη. Επιτρέψτε μου να σας επισημάνω ορισμένα σημεία:

Προτεινόμενες λύσεις σε επίμαχα θέματα:

- Δεχόμαστε εκλογή Προέδρου Επιτροπής από το Ευρωκοινοβούλιο. Η λύση έχει τα θετικά και τα αρνητικά της, αλλά το ρεύμα υπέρ της είναι τόσο ισχυρό ώστε μου φαίνεται αναπότρεπτη. (Γράφηκε στους Financial Times η πληροφορία ότι ακόμη και η Αγγλία θα το δεχθεί, αρκεί να δεχθούν οι υπόλοιποι Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης).
- Απορρίπτουμε την εκλογή Προέδρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με οποιαδήποτε μορφή. Είναι η άποψη των μικρών κρατών-μελών, πλην Σουηδίας. Το πρόβλημα είναι προς τα πού θα γείρει η Γερμανία. Φοβάμαι ότι οι Γερμανοί θα δεχθούν τον Πρόεδρο, αλλά με εθιμοτυπικές, μάλλον, αρμοδιότητες.
- Ισοτιμία κρατών-μελών στην Επιτροπή. Η θέση είναι σκόπιμα αόριστη. Ισοτιμία μπορεί να σημαίνει **είτε** ένας Επίτροπος ανά κράτος-μέλος **είτε** μικρή Επιτροπή με εκ περιτροπής ίση

συμμετοχή. Προσωπικά προτιμώ τη δεύτερη λύση αλλά δεν το έχω πει. Αν προκριθεί η πρώτη λύση (που την προτιμούν τα μικρά κράτη) είναι πολύ πιθανόν ότι θα συνδυαστεί με αξίωση για senior και junior Επιτρόπους, που θα είναι η χειρότερη από όλες.

- Η εκ περιτροπής Προεδρία διατηρείται μόνον για την Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και το Coreper II. (Ίσως θα έπρεπε να ερωτηθεί και ο κ. Αγαθοκλής στο θέμα αυτό).
- Δεχόμαστε «διπλής νομιμοφροσύνης» – double hatting – Αντιπρόεδρο της Επιτροπής που συνενώνει τις αρμοδιότητες του Υπάτου Εκπροσώπου/ Επιτρόπου Εξωτερικών Υποθέσεων, είναι υπεύθυνος απέναντι στο Κοινοβούλιο και συνεργάζεται με την Επιτροπή. Η εναλλακτική λύση που έχει προταθεί είναι να ανήκει ο «Υπουργός Εξωτερικών» της Ευρώπης αποκλειστικά στο Συμβούλιο. Η αποδοχή αυτή αντισταθμίζει, ως ένα βαθμό, την άρνησή μας να δεχθούμε Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Εισηγούμαστε μη διατύπωση ρήτρας για εκούσια έξοδο κρατους-μέλους από την Ένωση. Προσωπικά αυτό με βρίσκει αντίθετο αλλά είναι μία ιδέα του Υπουργείου Εξωτερικών.

Καινοτόμες προτάσεις: Η πρόταση για κοινή μακροοικονομική πολιτική, η πρόταση για δεσμευτική διατύπωση του στόχου της πλήρους απασχόλησης ακόμη και για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η πρόταση για τη δημιουργία δυνατότητας δανεισμού της Ένωσης για χρηματοδότηση μεγάλων έργων. Οι προτάσεις αυτές μπορούν να έχουν σημαντική απήχηση (εγώ προσωπικά τις κρίνω απαραίτητες) αλλά ίσως δε θα συγκεντρώσουν γενική υποστήριξη.

Αυτά είναι τα ευαίσθητα σημεία. Στα υπόλοιπα δε βλέπω πρόβλημα.

Σας εσωκλείω επίσης και μια σύντομη καταγραφή Ελληνικών θέσεων που προέρχεται από το ΥΠΕΞ.

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Γιώργος Κατηφόρης

**ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ,
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μια εθελοντική ομοσπονδιακή συμπολιτεία ισότιμων κρατών και λαών. Αποβλέπει σε μία διαρκώς στενότερη ένωση των λαών της Ευρώπης, προασπίζοντας ταυτόχρονα την εθνική τους ταυτότητα.
2. Η Ελλάδα υποστηρίζει την αποτύπωση των βασικών αρχών και κανόνων λειτουργίας της Ένωσης σε μία Συνταγματική Συνθήκη με τίτλο το «Σύνταγμα της Ευρώπης» που θα ενσωματώνει, με δεσμευτική ισχύ, τη Χάρτα των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.
3. Το Σύνταγμα της Ευρώπης επεκτείνει στο μέγιστο δυνατό βαθμό την κοινοτική μέθοδο λειτουργίας, ιδρύει ενιαία νομική προσωπικότητα για την Ένωση και καταργεί τη διάκριση των τριών πυλώνων. Διατηρεί επικουρικά τη μέθοδο της πολιτικής συνεργασίας μεταξύ των κυβερνήσεων σε τομείς όπου οι συνθήκες για πλήρη εφαρμογή της κοινοτικής μεθόδου δεν έχουν ακόμη ωριμάσει. Δέχεται την αρχή της ενισχυμένης συνεργασίας, αποκλείοντας εξωθεσμικές συμπράξεις από περιορισμένο αριθμό κρατών μελών.
4. Το Σύνταγμα της Ευρώπης περιλαμβάνει έναν δυναμικό και ευέλικτο καθορισμό των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, χωρίς κατάλογο αποκλειστικής τους απαρίθμησης. Η άσκηση των αρμοδιοτήτων στηρίζεται στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.
5. Όσα Ευρωπαϊκά κράτη αποδέχονται τις αρχές της Ένωσης και είναι σε θέση να εφαρμόσουν το κοινοτικό της κεκτημένο έχουν δικαίωμα να γίνουν ισότιμα μέλη της, όπως επιβεβαιώθηκε με την απόφαση του Ευρωπαϊκού συμβουλίου της Κοπεγχάγης για την τελευταία διεύρυνση. Η Ελλάδα τάσσεται εναντίον της διατύπωσης στο Σύνταγμα της Ευρώπης ρήτρας εκούσιας εξόδου κράτους-μέλους.
6. Η διευρυμένη Ευρώπη πρέπει να εξασφαλίσει τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα των ενωσιακών θεσμών, επιδιώκοντας μian εσωτερικά και εξωτερικά ισχυρότερη πολιτική Ένωση και ένα αναβαθμισμένο, αξιόπιστο για τους πολίτες, ανανεωμένο κοινωνικό κράτος.

Η κοινοτική μέθοδος: (1) Η Επιτροπή

7. Πυρήνα της κοινοτικής μεθόδου αποτελεί η Επιτροπή, εντεταλμένη με την προώθηση και την εκπροσώπηση του κοινού Ευρωπαϊκού συμφέροντος. Η ενδυνάμωση της Επιτροπής – με τελικό στόχο την ανάδειξη της σε πραγματική κυβέρνηση της Ευρώπης – εστιάζεται σε τρία κύρια σημεία:

- την αύξηση της δημοκρατικής νομιμοποίησης της Επιτροπής
- την ενίσχυση των όρων οργάνωσης και λειτουργίας της
- την αποσαφήνιση των διοικητικών της αρμοδιοτήτων.

Για τους σκοπούς αυτούς η Επιτροπή:

(α) Διευθύνεται από έναν Πρόεδρο που τον εκλέγει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με ειδικά ενισχυμένη πλειοψηφία. Το Συμβούλιο, σε σύνθεση Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων, αποφασίζοντας με ενισχυμένη πλειοψηφία, επικυρώνει την εκλογή του Προέδρου.

(β) Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη απέναντι και στα δύο σώματα που αναδεικνύουν τον Πρόεδρό της. Ασκεί τα καθήκοντά της μόνον εφ' όσον διατηρεί την εμπιστοσύνη τόσο του Κοινοβουλίου όσο και του Συμβουλίου.

(γ) Η σύνθεση της Επιτροπής εξασφαλίζει την ίση εκπροσώπηση των κρατών-μελών.

(δ) Η Επιτροπή δρα συλλογικά. Διατηρεί το αποκλειστικό προνόμιο της νομοθετικής πρωτοβουλίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή, να εισαγάγει νομοθετικές προτάσεις. Η Επιτροπή, με αιτιολογημένη απόφαση της, μπορεί να απορρίψει το αίτημα.

(ε) Οι προτάσεις της Επιτροπής δεν περιορίζονται μόνον σε κείμενα νομοθετικού περιεχομένου. Με την επιφύλαξη της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και της Πολιτικής Άμυνας και Ασφάλειας η Επιτροπή έχει την πρωτοβουλία υποβολής προτάσεων σε όλες τις κοινές πολιτικές που ασκεί το Συμβούλιο για λογαριασμό της Ένωσης.

(στ) Η Επιτροπή, με πρότασή της εισηγείται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το πολυετές πρόγραμμα της Ένωσης.

(ζ) Η Επιτροπή, με προτάσεις της στο Συμβούλιο, κατευθύνει την εκτέλεση των μέτρων που εισάγουν τα κράτη-μέλη εφαρμόζοντας αποφάσεις του Συμβουλίου στα πλαίσια των κοινών πολιτικών.

(η) Σε περίπτωση θέσπισης κανόνων ή μέτρων με άμεση εφαρμογή στο εσωτερικό των κρατών-μελών, η Επιτροπή, ενεργώντας κάτω από όρους καθορισμένους από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, εκδίδει τα αναγκαία εκτελεστικά διατάγματα.

Η κοινοτική μέθοδος: (2) Η νομοθετική διαδικασία

8. Στον τομέα της νομοθετικής λειτουργίας η κοινοτική μέθοδος στηρίζεται στο προνόμιο της νομοθετικής πρωτοβουλίας της Επιτροπής, με ικανοποίηση και των παρακάτω όρων:

(α) Το Συμβούλιο ασκεί τη νομοθετική του εξουσία μόνον δια μέσου του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων. Τα υπόλοιπα μέρη του Συμβουλίου παραμένουν ως εκτελεστικά όργανα. Το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων νομοθετεί με βάση την αρχή της ειδικής πλειοψηφίας εκτός από τις περιπτώσεις όπου το Σύνταγμα θεσπίζει ρητά εξαιρέσεις. Οι νομοθετικές εργασίες του Συμβουλίου διεξάγονται δημόσια.

(β) Η αρχή της συναπόφασης του Κοινοβουλίου με το Συμβούλιο επεκτείνεται σε όλες τις περιπτώσεις όπου το τελευταίο αποφαινεται με ενισχυμένη πλειοψηφία.

(γ) Η κοινοτική μέθοδος επεκτείνεται στη νομοθεσία τη σχετική με το άσυλο, τη μετανάστευση, τη δικαστική συνεργασία σε θέματα αστικής νομοθεσίας καθώς και τη θέσπιση κοινοτικής νομοθεσίας σε συγκεκριμένες περιπτώσεις σοβαρών εγκλημάτων με διασυνοριακά χαρακτηριστικά.

(δ) Με κοινή εξουσιοδότηση Συμβουλίου-Κοινοβουλίου εισάγεται δυνατότητα ανάθεσης στην Επιτροπή, της θέσπισης κανόνων τεχνικού περιεχομένου που εξειδικεύουν γενικότερου χαρακτήρα νομοθετικά μέτρα. Η σχετική εξουσιοδότηση προς την Επιτροπή είναι ελεύθερα ανακλητή είτε από το Κοινοβούλιο είτε από το Συμβούλιο και κανόνες που τυχόν θεσπίστηκαν ενδιάμεσα μπορούν να επανεξετασθούν με την κανονική διαδικασία.

Η κοινοτική μέθοδος: (3) Προεδρία του Συμβουλίου

9. Προκειμένου να αντεπεξέλθει στις νέες συνθήκες και στις απαιτήσεις της διεύρυνσης επιβάλλεται να αναδιοργανωθεί η Προεδρία του Συμβουλίου έτσι ώστε να εξασφαλίζει τη συνέχεια και την αποτελεσματικότητα της δράσης του Συμβουλίου.

Η Ελλάδα θεωρεί ουσιώδη - για την ίση συμμετοχή των κρατών-μελών, ανεξάρτητα από το μέγεθος του πληθυσμού τους και για την ένταξή τους στο πνεύμα και τους μηχανισμούς της Ένωσης -

τη, μέσα σε ρεαλιστικούς όρια, διατήρηση του θεσμού της εξαμηνιαίας εκ περιτροπής Προεδρίας.

Προκειμένου να λειτουργήσει ρεαλιστικά η εκ περιτροπής Προεδρία είναι ανάγκη να απαλλαγεί από ένα μεγάλο μέρος του βάρους των σημερινών της υποχρεώσεων.

Η Ελλάδα προκρίνει τη διατήρηση της εκ περιτροπής Προεδρίας στη σημερινή της μορφή σε ότι αφορά την Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Μόνιμων Αντιπροσώπων, II.

Για τα υπόλοιπα μορφώματα του Συμβουλίου είναι διατεθειμένη να εξετάσει είτε μορφές συλλογικής Προεδρίας με διάρκεια θητείας μακρότερη από το εξάμηνο είτε και εκλογής των Προέδρων, με ετήσια ανανεώσιμη θητεία, από τα μέλη των Συμβουλίων. Το ίδιο ισχύει και για τις επιτροπές της επιτροπολογίας.

Η Ελλάδα θεωρεί απαραίτητη την εξέταση ευπροσάρμοστων πρακτικών λύσεων (μείωση του αριθμού των μετακινήσεων του προεδρεύοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, διαμόρφωση μεταξύ των διαδοχικών Προεδριών κοινών προγραμμάτων μεσοπρόθεσμης διάρκειας) προκειμένου να εξασφαλίζεται κάθε φορά η αποτελεσματικότητα της δράσης της Προεδρίας.

Η Ελλάδα απορρίπτει την ιδέα της δημιουργίας αξιώματος Προέδρου της Ένωσης με πλήρη απασχόληση και θητεία ορισμένου χρόνου στη θέση της εκ περιτροπής Προεδρίας των κυβερνήσεων. Θεωρεί ότι με το σημερινό βαθμό ωρίμανσης των Ενωσιακών θεσμών και διαδικασιών η δημιουργία τέτοιου αξιώματος θα διетάρασε σοβαρά την ισορροπία που έχει αποκατασταθεί όχι μόνον ανάμεσα στα Ενωσιακά όργανα αλλά και ανάμεσα στα κράτη-μέλη.

Η κοινοτική μέθοδος: (4) Ο ρόλος του Ευρωκοινοβουλίου και των εθνικών Κοινοβουλίων.

10. Η Ελλάδα υποστηρίζει την ενίσχυση της αντιπροσωπευτικότητας του Ευρωκοινοβουλίου με την υιοθέτηση ενός κοινού, περισσότερο αναλογικού, εκλογικού συστήματος και με αναβάθμιση του ρόλου των Ευρωπαϊκών κομμάτων.

Η Ελλάδα θεωρεί βασικής σημασίας για το μέλλον της Ευρώπης την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων στα ευρωπαϊκά πράγματα, με εντατικοποίηση της επικοινωνίας ανάμεσα στην Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά Κοινοβούλια, καθώς και της απ' ευθείας

επικοινωνίας για ανταλλαγή πείρας και μεθόδων των εθνικών Κοινοβουλίων μεταξύ τους.

Η Ελλάδα αποκρούει τη δημιουργία νέων σωμάτων με μικτή σύνθεση από ευρωβουλευτές και εθνικούς βουλευτές επιφορτισμένων να ασκήσουν είτε ήδη υπαρκτές είτε νέες λειτουργίες στις διαδικασίες της Ένωσης. Υποστηρίζει τη συστηματικότερη άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου σε εθνικό επίπεδο σε όλα τα Ευρωπαϊκά θέματα.

Αποκρούει επίσης την ανάθεση στα εθνικά κοινοβούλια δικαιοδοσίας για ανεξάρτητο έλεγχο, επιπλέον του κανονικού κοινοβουλευτικού ελέγχου, της τήρησης της αρχής της επικουρικότητας.

Εξωτερική πολιτική, πολιτική ασφάλειας και άμυνας

11. Η προβολή της φυσιογνωμίας καθώς και η υπεράσπιση των αξιών και των συμφερόντων της Ένωσης σε παγκόσμια κλίμακα αποτελεί απαίτηση της μεγάλης πλειοψηφίας των πολιτών της Ευρώπης. Η Ελλάδα προτείνει τα ακόλουθα μέτρα:

(α) Συγχώνευση σε ένα πρόσωπο των αρμοδιοτήτων του Υπατου Εκπροσώπου για την ΚΕΠΠΑΑ και του Επιτρόπου Εξωτερικών Υποθέσεων. Ο φορέας του νέου αξιώματος που θα προκύψει θα διορίζεται ομόφωνα από το Συμβούλιο σε σύνθεση Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων, ταυτόχρονα με τον Πρόεδρο της Επιτροπής και με σύμφωνη γνώμη του, για θητεία ίσου με αυτόν χρόνου. Θα έχει θέση Αντιπρόεδρου της Επιτροπής (Αντιπρόεδρος επί των Εξωτερικών Υποθέσεων). Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, μπορεί να ανακαλέσει το διορισμό του οποτεδήποτε ή και να τον διατηρήσει στη θέση του, ακόμη και σε περίπτωση που θα έχει τεθεί θέμα εμπιστοσύνης εις βάρος της υπόλοιπης Επιτροπής.

(β) Ο Αντιπρόεδρος των Εξωτερικών Υποθέσεων της Επιτροπής ασκώντας την εξουσία του Συμβουλίου, απέναντι στο οποίο παραμένει υπόλογος, αναλαμβάνει την πρωτοβουλία στα θέματα της αρμοδιότητάς του. Συμμετέχει στις συνεδριάσεις της Επιτροπής και υποστηρίζεται στο έργο του από τις υπηρεσίες της. Δεν διαθέτει δικές του, ανεξάρτητες υπηρεσίες.

(β) Το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων υποδιαιρείται σε δύο Τμήματα, ένα νομοθετικό, επιφορτισμένο επιπλέον και με τα οριζόντια θέματα της Ένωσης, που προεδρεύεται κανονικά από τον Προεδρεύοντα του Συμβουλίου και ένα Τμήμα Εξωτερικών Υποθέσεων που προεδρεύεται από τον Αντιπρόεδρο επί των Εξωτερικών Υποθέσεων.

(γ) Ο Αντιπρόεδρος επί των Εξωτερικών Υποθέσεων εκπροσωπεί την Ένωση προς τα έξω σε όλα τα θέματα της ΚΕΠΠΑΑ. Σε όλες τις άλλες πολιτικές που έχουν εξωτερικές διαστάσεις η εκπροσώπηση της Ένωσης ασκείται από την Επιτροπή.

Οικονομική και Κοινωνική Πολιτική

12. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι απλή οικονομική ένωση. Στηρίζεται σε μια κοινωνική οικονομία της αγοράς που συνδυάζει την ανταγωνιστικότητα, την αποτελεσματικότητα και την κοινωνική αλληλεγγύη. Προασπίζει το Ευρωπαϊκό κοινωνικό πρότυπο, με κύρια χαρακτηριστικά του την επιδίωξη της πλήρους απασχόλησης, τη συνεχή βελτίωση των όρων ζωής και εργασίας των πολιτών και τη συνεργασία των κοινωνικών εταίρων.

Για την παραπέρα προώθηση των σκοπών στη νέα φάση της εξέλιξης της Ένωσης επιβάλλεται:

(α) Η χάραξη κοινής μακροοικονομικής πολιτικής σταθερότητας, ανάπτυξης και αειφορίας, μέσα στα πλαίσια των Γενικών Κατευθυντήριων Γραμμών Οικονομικής Πολιτικής, που θα συντάσσονται στο εξής με πρόταση της Επιτροπής και σύμφωνη γνώμη του Κοινοβουλίου.

(β) Η τοποθέτηση της επιδίωξης της πλήρους απασχόλησης ως θεσμικού στόχου για όλα τα αρμόδια όργανα της Ένωσης, περιλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

(β) Η διαμόρφωση, μέσα στα πλαίσια του ΕΚΟΦΙΝ, ειδικού τμήματος καθορισμού οικονομικής πολιτικής για τα κράτη-μέλη του Ευρώ

(γ) Η δημιουργία, με ευθύνη της Επιτροπής, κάτω από τον έλεγχο του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, χρηματοδοτικής ικανότητας της Ένωσης, διαφορετικής από τους προϋπολογισμούς των κρατών-μελών, προορισμένης για τη χρηματοδότηση μεγάλων έργων πανευρωπαϊκής σημασίας, (όπως το πρόγραμμα των μεγάλων διευρωπαϊκών δικτύων) με αντίστοιχη διεύρυνση της πιστοληπτικής ικανότητας της Ένωσης από τις χρηματοπιστωτικές αγορές.

(Λέξεις 1664. Κείμενο Μπενελούξ, λέξεις περίπου 1665)